

Tii kà Paulo tà tâpé Éfeso Bétapoo popai

*Wailàapà na wii tii bëeni?
Wà Paulo, pwì *apostolo.*

É wii wiidà?
Nabibiu kâra *naja 60 ma 62, na pai tapoo tâa kà Paulo na karapuu wâ *Roma (*Apostolo 28.30–31*). Na pwì pàara bëepwiri, âna é wii mwara tii tà Philémon, ma tii tà tâpé Filipi ma tâpé Kolosé.

É wii tâî?
Tà tèpa cèikî na càrà caa tèpa *Juif, wâna province Asia (Turquie nabà). Rà tâa na ville Éfeso ma pàra ère na wâmwünyabweri wê. Munaa é wii, ba na o pûra paé, naa na pâ wâra pwapwicîri. Câé caa tâmogòori diri tèpa âboro na é wii târa (côo 1.15; 3.2), ba é wii 4, é, 5 naja gée na càùru pai tâa kêe wâ Éfeso (*Apostolo 19.10*), â jèe pipâra pâ ê *Picémara Wâdé.

Cina é wii?
É wii, ba na é paari tâjè tèpa cèikî pâ, po dau maina awé *aupwényunuâari na é pinaigé mee wà Iésu Kériso. Â é pwa pupûra tâjè ma jè wârori ê wâro na wâdé tà Pwiduée.

Dà ère é tii bëeni?
Dau pwényuâa wà Pwiduée, ba é niimiri, gée na biu, pâ, na ée mwa naa tâjè diri pâ wâdé kêe. Gée goro ê *pimeaari imudi kêe, â é upajè jii pâ èpà

kâjè, â é naa tâjè ê *âji wâro jaaé. Â é naa tâjè ê autâa wâ *napwéretòotù ma wà Kériso, ma diri aupwényunuâari kêe—aupwényunuâari nabà, ma aupwényunuâari na o mwa me. É wàrapwiri, gée goro ê pai tâa kâjè, goo wà Kériso (2.6).

Gée goo kaa pwiri, â caajurijè ma wà diri tèpa cèikî naa goo Kériso, ma jè caapwi wâra pwapwicîri. Wâru pâ ucina goo ê wâra pwapwicîri na é ina wà Paulo. Ba jè pwacèwii ê naii Kériso (1.22–23); â jè pwacèwii ê wâ kà Pwiduée (2.19–22); â jè pwacèwii tô wâdà Kériso (5.23–32).

Wiàna wàrapwiri, â wâdé na jè wârori ê wâro na wâdé tà Pwiduée:

- Jè wakèri ê âraimeai na é naa tâjè ê Nyuâaê Pwicîri, ba na jè pagòo ê wâra pwapwicîri (4.1–16);
- Jè tétâjii diri ê pâ tûâ ma càra na miiri, â jè wâro na pwéelaa (4.17–5.20);
- Jè wâro na ê pimeaari ma ipakîrijè naa na tâa kâjè (5.21–6.9).

É taniimiri tâjè wà Paulo pâ, jè tèpa coda kà Kériso na ipaa dà *Caatana ma ê pâtàmara èpà. Êkaa na wâdé na jè popa diri ê neemuru paa, na é naa tâjè wà Pwiduée (6.10–20).

Wâru pâ popai na pwényuâa na pwi tii bëeni goo pâ pwi bëepwiri:

- Pimeaari kà Pwiduée (1.5, 2.4 ma pàra nee tii)
- Nyuâaê Pwicîri kà Pwiduée (1.13–14 ma pàra nee tii)
- Popai kà Pwiduée (1.13; 5.26; 6.17)

*Pai pitàgoo tii tà tâpé Éfeso
Ipwabwàcu (1.1–2)*

Aupwényunuâari na é naigé mee Iésu Kériso
(1.3–3.21)
 É pwapwicîri ba kà tèpa cèikî wà Paulo (1.15–
23)
 Béaa, âna jè bà; nabà, âna jè wâro (2.1–10)
 Jè caapwi naa goo Kériso (2.11–22)
 Auniimiri kà Pwiduée gée na biu (3.1–13)
 Dau maina pimeaari kà Kériso ba kâjè (3.14–
21)
 Pai wâro kâjè naa na picaatâa na bwaa âmuê
(4.1–6.24)
 Wâro kâjè na bwaa âmuê (4.17–32)
 Wâdé na jè wârori wâro kà tèpa âji naî Pwiduée
(5.1–20)
 Pai wâro kà tèpa pwârawâ na rà cèikî (5.21–6.9)
 Neemuru paa kâjè (6.10–20)
 Ipicijii (6.21–24)

Ipwabwàcu

¹ Wâgo, Paulo, na pwa tii tàwà, wâgo pwi *apostolo kà *Kériso Iésu, wiâra ê câbewâdé kà Pwiduée. [Ba é cùruo pâ, ba na go picémara ê popai kêe.] Go wii tàwà, wâguwà tèpa âboror kêe, na Éfeso* [ma naa na pàra ére mwara]—wâguwà, na guwà cimwü naa na cèikî, naa goo Kériso Iésu, â guwà caapwi ma wâé.

² Wâdé na tà tàwà ê *pimeaari imudi ma pinaanapô, na me gée goo Pwiduée kâjè ma Pwi Ùkai Iésu Kériso. Cidòri nyuâawà!

1:1 Apostolo 18.19–21, 19.1   *** 1:1** Na Éfeso—Pâ popai bèepwiri,
 âna nye tiàu na pàra Tii Pwicîri naa na grec.

aupwényunuâari naigé mee iésu kériso

(Naporomee 1-3)

³ Wâdé na jè pwamaina Pwiduée! Wàé, na é Pwiduée ma Caa kà Pwi Ukai kâjè Iésu Kériso. Ba é naa tâjè, gée napwéretòotù, êdiri pâ *aupwényunuâari kêe. Ba é nama cidòri ê nyuâajè, gée goro na jè caapwi ma wà Kériso.

⁴ Béaa kâra na é tapoo ê góropuu wà Pwiduée, âna é jèe mara pitòrigarijè, ba na jè tèpa âboro kêe, na é naigé mee Kériso. Â nümee na jè tâbawêe, ma ticè èpà goojè, na arae. Ba dau wânümee tâjè, ⁵ â gée goo ê pimeaari kêe, âna é niimiri gée na biu pâ, na ée mwa nama jè tèpa naîê, goo wà Iésu Kériso. Nye câbawâdê kêe, êkaa na é pacoo.

⁶ Wâdé na jè pwamainaê, ma picagòtùé. Ba dau maina ma muugère ê pimeaari imudi kêe ba kâjè! Ba é naa piticémuru naa goo tâjè ê pâ aupwényunuâari kêe, na é naigé mee Pwina naiê, na dau wânümee têe. ⁷ Â jè jèe caapwi ma wàé. Â é jèe tipijè [wà Pwiduée] â é jèe pwanauri ê pâ èpà kâjè, gée goro ê domii kà Kériso [na joro na ia é bà ba kâjè]. Nye dau maina kaa, ê pimeaari imudi kêe, ⁸ na é naa tâjè, na ticè câmu goo. Â é naa tâjè diri ê tàmanga, ma autâmogòorimuru†.

⁹ É paari tâjè ê auniimiri kêe ma câbawâdê kêe, na ia tàbinyiri béaa. Â ée mwa pacoo tâjè, goo wà Kériso, ¹⁰ na pàara, na é jèe mara pacoo béaa. Ée

1:3 Éfeso 2.6   **1:4** Ioane 15.16   **1:5** Ioane 1.12   **1:7**

Éfeso 2.7; Kolosé 1.14   † **1:8** É, É pwa pwiri gée na tàmanga ma autâmogòorimuru kêe.   **1:9** Roma 16.25   **1:10** Kolosé 1.16,20

mwa panaimari diri ê pwina [é tapoo] na wânidò napwéretòotù, ma naaniboo gòropuu. Â ée mwa cau tòpòrà diri, na aranara pitûâ kà Kériso.

É pitòrigarijè géé na biu Pwiduée

11-12 Wàibà, âna é pitòrigaribà wà Pwiduée—wàibà na bà mara cèikî naa goo Kériso, ma tapaciê. Â é niimirí, géé na biu, na é pwa ma bà tèpa âboro kêe, géé goro na bà caapwi ma wà Kériso. Â é pwa ma wàrapwiri, ba na é pacoo ê auniimirí kêe. Â ê câbawâdé kêe âna, na bà inapàpari ê pai maina ma muugère kêe.

13 Wâguwà mwara, âna guwà têre ê popai na âjupâra. Â ê popai bëeni, âna ê *Picémara Wâdé, pwi Picémara Wâdé na [é pame wà Pwiduée, ba na é] pa-udòwà goo, [ma naa tâwà ê *âji wâro jaaé]. Guwà jèe têreê, â guwà jèe cèikî naa goo wà Iésu Kériso. Â [é inapàpari wà Pwiduée, pâ, guwà jèe tèpa âboro kêe. Ba] é naagée naa goowâ ê câmu kêe—ê *Nyuâaê Pwicîri, pwacèwii auinabéaa kêe.

14 Â ê Nyuâaê Pwicîri bëepwiri, âna é pâbéaa kâra ê pâ wâdé kêe, na naa tâjè, tèpa âboro kêe. Â géé goo pwiri, âna jè tâmogòori pâ, jè o mwa tòpi diri ê pâ wâdé kêe. Â o tipijè bamwara, jii ê épà. Wâdé na jè cagòtù wà Pwiduée, na é maina ma muugère!

É pwapwicîri ba kà tèpa cèikî Paulo

15-16 Géé goro diri ê pâ pwi bëepwiri [na é pwa wà Pwiduée, ba kâwà] âna go ciburà niimiriwà, naa na pwâra pwapwicîri kôo. Â go ciburà pwaolé têe

goowà. Ba go têre ê jèkutâ goowà, pâ, guwà dau cèikî naa goo Pwi Ukai Iésu, â guwà meaari diri tèpa âboro kêe.

¹⁷ [Na go pwapwicîri ba kàwà] â go ilari jii Pwiduée pâ, na é pitu tàwà ma guwà tâmogòorié bwàti, goro ê Nyuâaê Pwicîri kêe. Ba ê Nyuâaê Pwicîri, âna ée mwa paari tàwà ê âji pai pwa goo wà Pwiduée†—wà Pwiduée kà Pwi Ukai kâjè Iésu Kériso, ma Pwi Caa, na é dau maina ma muugère awé. ¹⁸ Go ilari jiié pâ, naa pwéelaa tàwà bwàti, naa na pwâranümwà [ê pâ popai bëeni]:

Ê câmawà, na guwà tapacîri goro cèikî, gée na càùru ê pai todàwà kêe;

Ê pâ wâdé kêe, na dau maina ma muugère, na ée mwa naa târa diri tèpa âboro kêe;

¹⁹ Ê pâtâma Pwiduée, na dau maina awé, ba kâjè, wàijè tèpa cèikî naa gooé.

Nama Kériso na é pitûâ kâra diri

Wà Pwiduée, âna é paari ê nii ma pâtâmee, ²⁰ na é pawâro cônâ wà Kériso, gée na aubà, â é nama é tâa gôro îê étò, naa napwéretòotù. ²¹ Â é nama é pitûâ kâra diri—pâ pitûâ, ma duée§, ma pâtâmee—[naa gopaérenao, ma wâni gòropuu]; na pâara napô bëeni, ma na pâara napô na o mwa me. ²² Üu, é cau tòpò diri wà Pwiduée, na aranara ê pitûâ kà Kériso.

---

^{1:17} Kolosé 1.9   † ^{1:17} Ê âji pai pwa goo wà Pwiduée—é, ...goro pâ muru. Révélation. É paari tâjè ê Nyuâaê Pwicîri, naa na nyuâa, ê pâ namuru na câjè caa tâmogòori, goro ê tâmanga kà tèpa âboro.

^{1:19} Kolosé 1.11   ^{1:20} Psalme 110.1; 2 Koréno 13.4; Kolosé 2.12   ^{1:21} Kolosé 1.16, 2.10   § ^{1:21} Duée—Côo Éfeso 2.2.   ^{1:22} Psalme 8.7

Â é nama é pwi ukai kâra ê wâra pwapwicîri kêe,
 23 na pwacèwii ê âji naiié. Â [wà Kériso, âna pwi
 pûruê; â] ru tâbawêe. Â êdiri pâ namuru, na é tòpò
 wà Pwiduée, âna rà tâbawêe*, naa goo Kériso.

2

Béaa âna jè bà; nabà âna jè wâro

1 Béaa, âna guwà tèpa âboro bà, [ba càcaa tâa
 tâwà ê *âji wâro] gée goro pâ tûâ kâwà na èpà, ma
 pai càcaa pitêre dà Pwiduée kâwà. **2** Ba ia guwà
 wâro pwacèwii tèpa âboro goropuu na rà pwa na
 èpà. Â guwà pitêre dà *Caatana, pwi caa kà tèpa
 duée, na rà pitûâ naa na ére gopaérenao ma wâni
 goropuu. Wâé na é pitûâ kà diri tâpé na tautâra
 na rà pitêre dà Pwiduée. **3** Â béaa, âna wàijè, âna
 jè cau pwacèwiirà. Ba jè pâra wiâra ê auniimiri
 ma câbawâdé kâjè, na èpà. Â jè pwa diri ê pwina
 nûmajè na jè pwa goro ê naiijè. Â jè tapacîri ê
 wârimuru gée jaa wà Pwiduée. Ba é putàmu naa goo
 diri tèpa âboro goropuu, na rà tèpa pwa na èpà.

Jè wâro gée goo pimeaari kêe

4-5 Béaa, âna jè tèpa âboro bà [na ara Pwiduée]
 gée goro ê pâ èpà kâjè. Êco na dau wânümee tâjè,
 ba dau maina ê pimeaari kêe. Â é naa tâjè ê âji
 wâro, gée goro ê pai tâa kâjè goo Kériso. Üu, guwà

1:23 Roma 12.5; Éfeso 4.10,15; Kolosé 1.18   * **1:23** Rà tâbawêe,
 naa goo Kériso... Pai ina wèe pâ, diri pâ muru na é tòpò wà Pwiduée,
 âna kâ Kériso, â wâé, Kériso, âna é tâa goorà, â é naa târa ê wâro. É, Wà
 Kériso, âna é tâbawêe goo diri pâ muru na é tapoo Pwiduée.   **2:1**
 Kolosé 1.21, 2.13   **2:2** Kolosé 3.7; Tito 3.3   **2:3** Kolosé 3.6
2:4-5 Roma 6.13

udò, gée goro co ê *pimeaari imudi kà Pwiduée.

⁶ É dàgòtùjè, gée na aubà, ma wà Kériso Iésu, â é naa tâjè ê autâa *napwéretòotù, ma wà Kériso. Â é wàrapwiri, gée goro ê pai tâa kâjè, goo wà Kériso.

⁷ Ba nüma wà Pwiduée, na é paari dàra góori, pâ, dau maina awé ê pimeaari imudi kêe, ma dau wâru awé ê pâ aupwényunyuâari ma ê pâ wâdé kêe, na é naa tâjè naa goro piticémuru naa goo, na é pinaigé mee Kériso Iésu.

⁸ Ba guwà jèe udò, gée goro ê pimeaari imudi kà Pwiduée, na naigé mee ê cèikî kàwà. Ê pai jèe udò kàwà, âna càcaa gée goowà. Ba ê âraimeai, na é naa tâjè [piticémuru naa goo] wà Pwiduée. ⁹ Â càcaa wàrapwiri goo ê pâ tûâ kàwà, ba naa càcaa pâri, ma guwà pi-inà kàwà goo! ¹⁰ Ba wàijè âna jè pwâra wakè kà Pwiduée, na ia é jèe nama bwaa âmuê ê wâro kâjè. É pwa na wàrapwiri, ba na jè tèpa ciburà pwa pâ tûâ na wâdé. Â ê pâ tûâ bëepwiri, âna é tòpò béaa, naa na câbewâdé kêe ba na jè mwa pwa.

Jè caapwi naa goo Kériso

¹¹ Wà tèpa *Juif, âna rà ina goorà pâ ‘tèpa pwa *kamaî târa’. Â rà pi-inà kâra goo*. Â wâguwà, na câguwà caa tèpa Juif, âna rà ina goowà pâ ‘tâpé na càcaa pwa kamaî târa’.

Napwa naa goo ê pwa kamaî, âna, ê pwina po pwa na naiiri âboro co. Êco na wâdé na guwà niimiri pâ, béaa, âna câguwà caa tèpa âboro na Ba kà Pwiduée.

2:6 Kolosé 2.12   **2:9** 1 Korénito 1.29–31; 2 Timotéo 1.9   **2:10**

Tito 2.14   * **2:11** Rà pi-inà kâra goo—Ba ê kamaî, âna câmu kâra pai pitòrigarirà kà Pwiduée, ba na rà pwi Ba kêe.

12 Na pwi pàara bèepwiri, âna câguwà caa tâmogòori pâ, wàilàapà Kériso†, [wà pwi *Mesia, na é pa-udò ê Ba kà Pwiduée]. Ba câguwà caa tèpa âboro, na ê Ba *Isaraéla, na é pitòrigari wà Pwiduée. Â ticè kàwà, gée goro ê pâ *auipwataâboro, ma auinabéaa kà Pwiduée. Â, na guwà wâro na ê goropuu bèeni, â o nye ticè aupwényunuâari jii Pwiduée, na guwà o wâari. Ba câguwà caa tâmogòorié, **13** â guwà tâiti jiié.

Êco na, nabàni, âna guwà jèe medarié, ba guwà tâa goo Kériso Iésu, gée goro ê domii kêe [na joro na ia é bà ba kàwà].

14 Wà Kériso, âna jèe wàé, pwi pinaanapô kâjè. Â é dànaimarijè, ma jè caapwi Ba, wàibà tèpa Juif, ma wâguwà‡ mwara, na câguwà caa tèpa Juif. Ba ûna é bà naa goro *satauro, â é ténoori ê auba wânabibiu kâjè, na bari goro ê pai pièpàrijè.

15 [Wàibà tèpa Juif, âna bà pâra wiâra] ê Naèà kà *Moosé, â dau wâru pâ pitûâ, ma nyi nari naèà goo. [Êco na nabàni] âna ticémuru naa goo diri ê Naèà, gée goro ê pwina é pwa wà Kériso. Ba é tòpò ê pinaanapô, naa nabibiu kâbà ma wâguwà, na câguwà caa tèpa Juif. Â é naanaimarijè, ba na jè caapwi Ba, na jè tâa gooé.

16 Jèpwi mwara: É tòpò pinaanapô mwara, naa nabibiu kâjè diri, ma wà Pwiduée, gée goro ê paibà

2:12 Roma 9.4; Kolosé 1.21   † **2:12** Câguwà caa tâmogòori pâ, wàilàapà Kériso—Grec: Tiàu Kériso goowà.   **2:13** Kolosé 1.20

2:14 1 Korénito 12.13   ‡ **2:14** Wàibà...wâguwà—É pwi Juif wà Paulo; â càra caa tèpa wàrapwiri wà tâpé Éfeso.   **2:15** Kolosé 2.14

2:16 Zakarie 9.10; Kolosé 1.20,22

kêe, naa goro satauro. Â é nama tiàu ê pai pièpàrijè.

17 Üu, wà Kériso, âna é tèepaa me, nau inapàpari ê *Picémara Wâdé na pame ê pinaanapô. Â é picémara tàwà [wâguwà na câguwà caa tèpa Juif] na guwà tâiti jii Pwiduée. Â é picémara tâbà [wàibà tèpa Juif] na bà tào pàmwynabweri Pwiduée.

18 Gée goo kaa ê pwina é pwa wà Kériso, âna wàijè diri—tèpa Juif ma tòpé na càra caa tèpa Juif—âna jèe pâri ma jè pâra mari wà Pwiduée Caa kâjè. Â jè cau pâra naa jaaé, gée goro ê Nyuââê Pwicîri kêe, na é caapwi co.

Jè tèpa âboro pwârawâ kêe

19 Èkaa na, wâguwà tòpé na câguwà caa tèpa Juif, âna câguwà caa tèpa pârame, â câguwà caa pwi Ba na ité. Guwà jèe tèpa âboro kà Pwiduée, â guwà tò naa na tâa kêe, pwacèwii diri pâra tèpa âboro kà Pwiduée.

20 Jè pwacèwii ê wâ, na bari naa góro ê pâaé [na cimwü]. Ê pâara wâ, âna wà tèpa *apostolo, ma wà tèpa *péroféta§. Â ê atü pâara wâ na âji êkêe, âna wà Kériso. **21** Â wâé na é pwa ma é pimaina too ê wâ—[wâijè na jè cèikâ naa gooé]—ma pâ nau wâra pwapwicîri kà Pwiduée.

22 Wâguwà [na câguwà caa tèpa Juif] âna guwà tèpa atü mwara naa goro ê wâ bëepwiri, gée goo ê pai tâa kâwà goo Kériso. Â ipaiwâ mwara naa

goobà, tèpa Juif. Â é wâro, na ê wâ bëeni, ê Nyuâaê Pwicîri kà Pwiduée*.

3

Auniimiri kà Pwiduée gée na biu

1:2 [Wà Pwiduée, âna é caajurijè—wàibà tèpa *Juif, ma wâguwà na câguwà caa tèpa Juif.] Â gée goo kaa pwiri, na wâgo, Paulo, âna go piénawéna kà Kériso Iésu, na go wakè ba kàwà. Â nabàni, âna go tâa na karapuu gée goro ê wakè bèepwiri ba kàwà. Gona câguwà caa tâmogòori pwiri? Ba wà Pwiduée, naa na pai wâdé kêe, âna é naa tôo ê wakè bèepwiri, ba na é pacoo ê auniimiri kêe.

3 Câé caa inapàpari ê auniimiri kêe bèepwiri, gée na autapoo goo. Eco na nabàni, âna é paari tôo. Â go mwa gére tapoo ina tâwà, naa na tii bëeni. **4** Â, na guwà pûra, â guwà o tâmogòori, ê pwina go tâmogòori, wâgo, naa goro ê auniimiri kêe bèepwiri [na é pacoo] goo wà Kériso.

5 Béaa, âna ticè âboro na tâmogòori bwàti pwiri. Eco na é jèe nama pwéelaa wà Pwiduée, goro ê Nyuâaê Pwicîri kêe, tà tèpa âboro na é pitòrigarirà —tà tèpa apostolo ma *péroféta kêe.

6 Wâéni ê auniimiri kêe: Wiàna rà tâa goo Kériso Iésu wà tâpé na càra caa tèpa Juif, âna rà jèe pâra nau pwacèwii tèpa Juif, ba jèe pâra nau caapwi Ba*. Â rà cau tòpi ê pâ wâdé ma aupwényunyuâari kà

* **2:22** Dernière phrase—é, É wâro na ê wâ bèepwiri wà Pwiduée, goo ê Nyuâaê Pwicîri. **3:1-2** Filipi 1.7,13   **3:1-2** Kolosé 1.25

3:3 Éfeso 1.9–10; Kolosé 1.26   **3:6** Éfeso 2.13,16–19   * **3:6** Caapwi Ba—Grec: Caapwi naiiri âboro.

Pwiduée. Â ê auinabéaa kà Pwiduée, âna kàra diri. Wàépwiri kaa ê *Picémara Wâdé!

Cùru Paulo ba na é picémara

7-8 Wâgo, âna piticémuru naa gooò, jii diri tèpa âboro kà Pwiduée. Éco na [é dau pwabwàti tôo, â] é pitòrigario, ba na go pwi ênawéna kêe, goro ê *pimeaari imudi kêe. Â é wakè gooò goro pàtâmee, ba na go inapàpari ê Picémara Wâdé kêe, tà tâpé na càra caa tèpa Juif. Â go ina târa diri pâ aupwényunuâari kêe, na piêdò ma wéna awé na é naa tâjè na jè tâa goo Kériso.

9 É cùruo pâ, ba na go paari târa diri pâ âboro ê pai pwa kêe na é pacoo ê auniimiri kêe, na ia tàbinyiri gée na autapoo goo, na ia é tòpò diri pâ muru. 10 Â [paari mwara] tà diri tèpa pitûâ ma pàtâmee, naa gopaérenao ma nidò *napwéretòotù, pâ, po dau maina ê autâmogòorimuru kêe, wâé Pwiduée, na wâru pai pwa goo. Ba rà o côo [pai caapwi kà tèpa Juif, ma wà pàra tâpé, naa na] è wâra pwapwicîri kêe†.

11 Diri pâ pwiibà, âna é jèe nye niimirí, gée na autapoo goo, pâ na ée mwa pwa. Â é pacoo, goo wà Kériso Iésu, Pwi Ukai kâjè.

12 Wâijè, âna jè tâa goo Kériso, â jè cèikî naa gooé. Â gée goo kaa pwiri, âna pwa tarù kâjè, ma jè medari Pwiduée, ma jè tâa jaaé. Â câjè caa piwâ [â càcaa wâgotâjè].

3:7-8 Kolosé 1.25   3:7-8 1 Korénito 15.9–10   † 3:10 Ba rà o côo...ê wâra pwapwicîri kêe—é, Rà o mwa tâmogòori pwiri, gée goro ê pai picémara ê Picémara Wâdé kâra wâra pwapwicîri. Grec: Gée goro ê wâra pwapwicîri.   3:12 Ioane 14.6; Roma 5.2

13 Â êkaa, na go ina tàwà pâ, na guwà cibwaa pidumapiê, goro ê pai tâa na aré kôo, ba kàwà. Ba gée goo kaa ê pai tâa na aré kôo, [âna pimaina too ê cèikî kàwà]. Â o naa tàwà ma guwà tâa jaa Pwiduée na ê pai maina ma muugère kêe†!

Dau maina pimeaari kà Kériso ba kâjè

14 Go tùu jùruo ara Pwiduée Caa, [na go pinünüma naa] goo pwiri. **15** Ba wàé pwi Caa kà diri tâpé na râ wânidò napwéretòtù, ma wâni góropuu. Â é nama jè cau tèpa âboro na jè caapwi Ba§. **16** É dau maina ma muugère, â dau wâru pâ wâdé ma aupwényunuâari kêe. Â go ilari jiié, pâ, ée mwa dau pagòowà, goro ê Nyuââê Pwicîri kêe, ba na cimwü ê pwâranümwâ.

17 Wâdé na é tâa na pwâranümwâ wà Kériso, gée goro ê cèikî kàwà! Wâdé na [guwà pwacèwii ê upwâra na gòo, na] ê wàé, âna wâgòro, naa na pimeaari kêe. **18** Â, na wàrapwiri, na wâguwà, ma diri pâra tèpa âboro kà Pwiduée, âna guwà tâmogòri bwàti pâ, ê pimeaari kà Kériso, âna po dau maina awé*. **19** Ba é piwéna jii ê autâmogòri kâjè tèpa âboro. Â wâdé na é dipitiri ê wâro kàwà wà Pwiduée, goro ê pai tâbawêe kêe.

20 É wakè goojè wà Pwiduée, goro ê pâtâmee na dau maina. Â pâri ma é pwa ê pâ muru naa goojè,

† **3:13** Dernière phrase—Grec: Ba wàrapwiri ê pai maina ma muugère kàwà. § **3:15** Â é nama jè cau tèpa âboro na jè caapwi Ba—Grec: É pitunee târa pâ jèpa wâao. **3:17** Ioane 14.23; Kolosé 1.23, 2.7   * **3:18** Po dau maina awé—Grec: Large, long, haut et profond.

na dau maina awé, jii ê pwina jè niimiri pâ, jè ilari jiié.

²¹ Wàijè ê wâra pwapwicîri kêe, na jè tâa goo Kériso Iésu, âna wâdé na jè pwamainaê taaci dàra góori awé! Amen! Wâdé na wàrapwiri!

pai wâro kâjè naa na picaatâa na bwaa âmuê

4

(Naporomee 4–6)

¹ Go tâa na karapuu, ba go piénawéna kà Pwi Ukai. Â go tacoo goowà, ma [guwà niimiri diri ê pwina é pwa ba kàwà wà Pwiduée, â] guwà wârori ê wâro na wâdé têe. Ba é todàwà, ba na guwà tèpa âboro kêe. ² Wâdé na guwà ciburà ipakîriwà, ma moo, ma pidàpwicâariwà. Wâdé na guwà ciburà pimeaariwà, â guwà picâri naa goowà. ³ Ba é caajuriwà ê Nyuâaê Pwicîri. Â wâdé na guwà ciburà wâro na ê pinaanapô, ba na guwà tà caapwi.

Jè caapwi naiijè ma Kériso

⁴ Nye caapwi co naiiri âboro. Nye caapwi co ê Nyuâaê Pwicîri. Â nye caapwi co câmajè na jè tapacîri*, gée na càùru pai todàjè. ⁵ Nye caapwi co Pwi Ukai kâjè, nye caapwi co ê cèikî, ma caapwi co *piupwaa†. ⁶ Nye caapwi co Pwiduée, Pwi Caa

---

4:1 Kolosé 1.10   **4:2** Kolosé 3.12–13   **4:3** Kolosé 3.14–15

* **4:4** Dernière phrase—Grec: Nye caapwi co ê auwâari (espérance). Espérance, âna ê pwina dau wâdé na jè tapacîri naa na pidàpwicâari, gée goo ê cèikî kâjè naa goo wà Iésu Kériso. † **4:5** Caapwi co piupwaa—Wiàna wâru pâ pai pwa goo piupwaa, â nye caapwi co pai ina wèe, âna câmu kêe, ba na jè inapàpari pâ, jè tèpa âboro kà Kériso co. **4:6** 1 Korénito 12.6

kâjè diri†. Wàé na é pitûâ kâra diri, wàé na é wakè na diri, â é wâna diri. ⁷ Âjupâra pâ wà Kériso, âna é jèpa naa tâjè, naa goro piticémuru naa goo, pâ jèpa âraimeai na pi-ité. ⁸ Ba jèe wii naa na *Tii Pwicîri pâ:

*É too naa na ére
na wâdòiti.*

*Â é popa pâ wiâê
tâpé na ia rà cicaraé,
tâpé na ia é piétò jüirà.
Â é naa âraimeai
tà tèpa âboro.*

Psaume 68.19

⁹ Dà pai ina wèe pâ: *É too naa na ére na wâdòiti?* Pai ina wèe pâ, béaa kâra ê pai too kêe, âna é boo naa na ére na dau wâgòro kâra gòropuu§ wà Kériso. ¹⁰ Â wà Pwina é boo, âna wàé kaa wà Pwina é too naa na ére na wâdòiti naa *napwéretòtù, ba na é pwi ukai kâra diri pâ muru. Â pimaina pâ ê pitûâ kêe* naa gò diri pâ muru, na ia é tapoo wà Pwiduée.

¹¹ [Dà pai ina wèe pâ: *É naa âraimeai tà tèpa âboro?*] Wà Kériso, âna é jèpa pâdi tà tèpa âboro kêe ê jèpa wakè na rà pwa†. [Wàéni pâra pwi]:

---

† **4:6** Caa kâjè diri—é, Caa kâra diri pâ muru.   **4:7** Roma 12.3,6
4:8 Psaume 68.19   **4:9** Ioane 3.13   § **4:9** É boo... é, É boo naaniboo gòropuu. Rà niimiri wà tèpa Juif pâ, wà tèpa bà, âna rà tâa na pé pwêe na dau wâgòro, na nee pâ: Oolaa ('Abîme'). Côo Auinapàpari naporomee 9.   * **4:10** Pimaina pâ ê pitûâ kêe... é, É dipitiri diri pâ muru, é, É nama tâbawêe diri pâ muru.   **4:11** 1 Korénito 12.28   † **4:11** È jèpa wakè na rà pwa—é, È jèpa âraimeai.

Tèpa apostolo (tápé na rà jècôôê, ma picémara popai kée);
 Tèpa péroféta (tápé na rà tòpi, naa na nyuââ, ê popai kà Pwiduée, â rà mwa pame tâjè);
 Tèpa évangéliste (tápé na rà picémara pâ ê Picémara Wâdé);
 Tápé na rà wéaari ma pacâmuri tèpa cèikî.

12 É naa tarâ ê pâ âraimeai† bëepwiri, ba na rà o mwa caa pagòo diri tèpa âboro kà Pwiduée, ma piénawéna kàra cônwâ. Â, na wàrapwiri, â o pimaina dò ê wâra pwapwicîri, ê naii Kériso. 13 Â jè o caajurijè, naa na cèikî, â o caapwi ê pai tâmogòori kâjè wà *Pwina naî Pwiduée. Â jè o cau cimwü, pwacèwii Kériso, â jè o cau tâbawêe, pwacèwiié.

Wâdé na jè cimwü naa goo Kériso

14 Na o wàrapwiri, â o câjè mwa caa pwacèwii pâ nari èpo [naa na cèikî]. Ba nabâni, âna càra caa pâji cimwü wà pârâ tâpé gée goojè. Rà] pwacèwii ê wângâ na ticè poé§, na pòtò gòro ê wià ma pwéretòotù. Ba rà dau têre ê pâ popai kà tâpé na rà me, nau picâù dàrà, ba na rà pa-imwürurâ.

15 Bwa, jè cibwaa wàrapwiri. Wâdé na jè ciburâ wâro na ê âjupâra* goro ê pimeaari. Â jè o pâ nau pwacèwii Kériso, naa na diri ê pwina jè pwa.

Wâé na é pwi ukai [kâra ê wâra pwapwicîri kêe] pwacèwii ê pûru âboro. 16 Wâé na é pitûâ ma wéaari

---

† 4:12 Âraimeai—Nii bau autâmogòrimuru târa wakè kà Pwiduée.
 (Côo note goo 1 Korénito 12.4.)   4:13 Kolosé 1.28   § 4:14 Poé
 (é, pòé)—Gouvernail. Ârawângâ.   4:15 Kolosé 1.18, 2.19   * 4:15
 Wâro na ê âjupâra—é, Ina ê âjupâra.

diri pâ ére gée goro naiié, ba na rà caapwi. É pa-ijarà, ma pitu tàra, ba na rà pimeaarirà†. Â rà jèpa wakè bwàti. Êkaa na é pimaina too ê naiié, â é cimwü naa na ê pimeaari.

Wâro kâjè na bwaa âmuê

¹⁷ Go tacoo goowà, naa na nee Pwi Ukai, pâ, na guwà nabwé na guwà wâro pwacèwii tâpé na càra caa tâmogdori Pwiduée, tâpé na ticè nümarà.

¹⁸ Bautê ê aunünüma kàra, ba góo pûrurà, â tautàra na rà pitêre dà Pwiduée. Êkaa na [rà pitanami] â tiàu goorà ê *âji wâro na é naa wà Pwiduée. ¹⁹ Càra mu caa picâdàrù ê pwina wâdé jii ê pwina èpà. Â rà pipanuârà, ba na rà wâro imudi. Â, na rà pwa pâ na jèpapara tûâ na miiri, â càra caa kamu goo.

²⁰ Càcaa wàrapwiri ê wâro kâjè wiâ Kériso na guwà picòo. ²¹ Ba guwà têre ê popai goo Kériso, â guwà tâmogdori pâ tâa gooé ê âjupâra. Ba guwà têpa âboro kêe.

²² Êkaa na wàrapwiri, na guwà cibwaa wârori ê wâro na èpà, na ia guwà wârori béaa. Guwà tétâjii diri ê pâ tûâ ma càra na miiri.

Ba béaa, âna guwà pipanuâwà târa ê auniimiri ma câbewâdé kàwà na èpà, na rà pa-imwüruwà ma tanooriwà. ²³ Guwà tòotéri ê pwâranümwà, ma ê auniimiri kàwà, ma ê càrawà‡, ²⁴ ba na guwà têpa âboro na bwaa âmuê ê wâro kàwà. Â guwà o

---

† **4:16** 2e phrase—Grec: Caajurirà goro pâ aupitòbâra (jointures) na naa tàra.   **4:17** Roma 1.21; 1 Pétéru 1.14   **4:22** Roma 8.13; Kolosé 3.9   **4:23** Roma 12.2   ‡ **4:23** É, Guwà nama tòotéri ê auniimiri kàwà goro ê Nyuââê Pwicîri.   **4:24** Genèse 1.26; Kolosé 3.10

pwacèwii tèpa âboro na rà tòpwùtù ê ârabwée na tòri,
â rà coona ê ârabwée na bwaa âmuê.

Ba ûna é tòpòwà wà Pwiduée^S, â câbawâdé kêe
na guwà pwacèwiié, ba na guwà wâro naa âjupâra.
Êkaa na wâdé na pâ tûâ kàwà, âna *târù ma
pitòimiri.

Jè tòotéri càrajè na èpà

²⁵ Guwà nabwé na guwà pwâ. Â guwà ina ê
pwina âjupâra tà tèpa [cèikî] béewà. Ba wàijè diri,
âna jè caapwi [wâra pwapwicîri] pwacèwii pâ ére
gée goro caapwi naiiri âboro.

²⁶ Wiàna guwà iputàmu ma pwi jèpwi, â guwà
cibwaa pipwa tâwâ na èpà. Guwà naaco ê pwâra
putàmu goowà, béaa kâra ê pai duu kâra ê tòotù.
²⁷ Ba guwà cibwaa panuâ *Caatana [ma é tacaiwà
ba na guwà pwa na èpà].

²⁸ Wiàna guwà tèpa mura, â wâdé na guwà coo.
Â guwà wakè ba gòò, ba na pwa mwani kâwà, ba
na guwà wâri ê pwina tiàu jiiwà, ma naa tà tâpé na
ticè târa.

²⁹ Guwà nabwé na guwà ina pâ popai na miiri,
[ma pwa na èpà tà pâra tâpé]. Â guwà ina pâ popai
na wâdé, ba na pitu târa ma pagòorà.

³⁰ Guwà nabwé na guwà nama é pikîri ê Nyuâaê
Pwicîri [goo ê pwina guwà pwa]. Ba ê Nyuâaê
Pwicîri, âna pwi câmu na é naagée naa goowà wà
Pwiduée, ba na paari pâ, [guwà tèpa âboro kêe].

---

§ **4:24** Ba ûna é tòpòwà wà Pwiduée—é, Ba ûna é tòpò {ê âmu wâro
kâwà} bëepwiri.   **4:25** Zakarie 8.16; Kolosé 3.8–9   **4:26** Psalme
4.4; Jacques 1.19–20   **4:29** Kolosé 4.6   **4:30** Ésaïe 63.10; Éfeso
1.13–14; 1 Tésalonika 5.19

Â pwi câmu pâ, wà Pwiduée, âna] ée mwa tipiwâ bamwara jii ê pâ èpâ kâwâ, na Tòotù kêe.

³¹ Guwà cibwaa tubaèpâ tà pâra tâpé, ma pinarà ba èpâ. Guwà cibwaa wéaari naa na pwâranümwâ è pâ èpâ na râ pwa tâwâ. Guwà cibwaa iputâmu, ma piokée. Â guwà cibwaa pitânyiriwâ.

³² Wâdé na guwà pwa na wâdé tà pâra tâpé. Â guwà paari târa ê pimeaari na wâna pwâranümwâ. Â guwà pipwanauriwâ, pwacèwii na é jèe pwanauriwâ wà Pwiduée, gée goo Kériso.

5

Wâdé na jè wârori wâro kâ tèpa âji naî Pwiduée

¹ Guwà tèpa naî Pwiduée, na dau wânümee tâwâ. Â wâdé na guwà pwacèwiié. ² Wâdé na guwà tèpa meaari pâra tâpé. Ba é meaarijè wà Kériso, â é panuâ ê wâro kêe, ba na *ârapwaailò ba kâjè, na dau wâdé tà Pwiduée*

³ Guwà cibwaa [niimiri côwâ pâ, na guwà] ipuu imudi ma pâra pwi. Â guwà cibwaa pwa ê pâ muru na po miiri goro naiiwâ. Guwà cibwaa imudâra ma wâru tâwâ ê pâ muru ni góropuu. Ba guwà tèpa âboro kâ Pwiduée. Â càcaa nûmoo na go têre pâ, râ ina tèpa âboro pâ guwà wârapwiri.

⁴ Guwà cibwaa ina pâ popai na èpâ ma miiri, na càcaa pâri ma guwà ina. Guwà cibwaa ina imudi pâ muru na jè papwicîri. Â guwà cibwaa èauri ê

4:31 Kolosé 3.8   **4:32** Mataio 6.14, 18.22–35; Kolosé 3.12–13

5:1 Mataio 5.48   **5:2** Exode 29.18; Hébéro 10.10   * **5:2** Na
dau wâdé tà Pwiduée—Grec: Na pwacèwii ê ûrea na dau wâdé.

pâ jèkutâ èpà, pwacèwii tâpé na ticè nümarà. Bwa, wâdé na guwà ipwaolé tà Pwiduée.

⁵ Wâdé na guwà tâmogòori pâ: O nye ticè autâa na *Mwaciri kà Pwiduée ma Kériso, kà tâpé na rà ipuu imudi, ma tâpé na rà pwa ê pâ muru na miiri gorò naiirà, ma tâpé na rà ciburà imudàra ê pâ muru ni gòropuu. Ba ê pwiibà, âna é pwacèwii na rà ipwamaina ê pâ duée imudi.

Jè wâro na pwéelaa

⁶ Rà ina wà pârâ tâpé pâ, nye ticè èpà goo ê pâ tûâ bëepwiri. Éco na rà pwâ, â guwà cibwaa nama rà pa-imwüruwà. Ba é putàmu wà Pwiduée goo tâpé na càra caa pitêre dèe, â ée mwa pitèirà ma naa wârimuru târa[†]. ⁷ Â guwà cibwaa pwadéi tèpa âboro na rà wàrapwiri!

⁸ Béaa, âna guwà tâpé na guwà tâa na ê bàutê. Â nabà, âna guwà tâa na pwéelaa, ba guwà tâa goo Pwi Ukai. Ékaa na wâdé na ê càrawà, âna càra tâpé na rà tâa na ê pwéelaa— ⁹ wâna ê wâro na é pwényuâa, ma *târù, ma âjupâra. ¹⁰ Wâdé na guwà ciburà imudàra ê pâ pwina wâdé tà Pwi Ukai.

¹¹⁻¹² Guwà cibwaa pwaduwà kà tâpé na rà wakè na bàutê, ba ticè pwâra wakè kàra, na wâdé. Na jè po niimiri co ê tûâ kàra, â jè jèe miirirà. Guwà cicara diri pâ pwi bëepwiri. Â guwà pa pâ, naa na

^{5:5} 1 Korénito 6.9–10; Kolosé 3.5   ^{5:6} Roma 1.18; Kolosé 2.4,8

[†] ^{5:6} Grec: Guwà cibwaa nama é ipa-imwüruwà wà pwi jè âboro, gorò pâ popai na ticè èreê. Ba nye gée goo kaa pwiri, na ê pwâra putàmu kà Pwiduée, âna é tâa gò tâpé na rà cicaraé.   ^{5:8} Ioane 12.36; Éfeso 2.13; Kolosé 1.13; 1 Pétérú 2.9

pwéelaa, diri ê pwina èpà. **13-14** Ba ê pwéelaa, âna é paari ê âji pai pwa goo diri pâ muru, wiàna wâdé, é wiàna èpà†. Êkaa na jè ina pâ:

«Gà tacî, co pwí a puu!
Cimadò gée na aubà.
Wà Kériso na é pame
naa googà ê pwéelaa.»

Jè wakèri bwàti pàara na naa tâjè

15 Guwà ipwacôoco ê pai wâro kàwà. Guwà ipwacèwii tâpé na pitòimirí ê wâro kàra, â càcaa tâpé na ticè nümarà. **16** Â guwà wakèri bwàti ê pâ pàara na naa tâwà, [ba na guwà pwa na wâdé]. Ba wâru pâ èpà na pàara napô nabà. **17** Êkaa na guwà cibwaa wâro imudi, â guwà imudàra ê pwina wâdé tà Pwi Ukai§.

Jè wâro wiâ Nyuâaê Pwicîri

18 Guwà cibwaa ipwirié goro dipâa, ba o péa tubaèpà tâwà. Wâdé na é nye dipitiriwà taaci ê Nyuâaê Pwicîri. **19** Â guwà pipagòowà goro pâ nyabi—pâ *salamo, ma pâ cantique, ma pâ nyabi na é naa tâwà ê Nyuâaê Pwicîri. Â, na guwà nyabi, â guwà pwamaina Pwi Ukai gée na âji pwâranümwâ. **20** Wâdé na guwà ciburà pwaolé tà Pwiduée Caa, naa na nee Iésu Kériso Pwi Ùkai kâjè, na é pitûâ naa góro diri pâ muru.

5:13-14 Ioane 3.20-21   **5:13-14** Ésaïe 26.19, 60.1; Roma 13.11

† **5:13-14** 1re phrase—Grec: È pwina jè côo naa na é pwéelaa, âna pâ nau pwéelaa.   **5:15** Kolosé 4.5   § **5:17** Grec: Êkaa na guwà cibwaa nama ticè nümwâ; â wâdé na guwà tâmogòori ê câbawâdé kâ Pwiduée.   **5:18** Luka 21.34   **5:19** Kolosé 3.16   **5:20** Kolosé 3.17

Tèpa pwârawâ na rà cèikî

21 Guwà papwicîri wà Kériso, â guwà ipakîriwà naa goo wà tèpa cèikî béewà.

Du duadà—Tô ilàri

22 Wà tô ilàri, âna wâdé na é ipakîriê naa goo pwi éaé, pwacèwii pai ipakîriê naa goo wà Pwi Ukai. **23** Ba wà pwi paaو, âna é pwi a pitûâ kà tô wâdèe, pwacèwii na wà Kériso, âna é pwi a pitûâ kâra ê wâra pwapwicîri, na é pwacèwii ê naiié. Â wàé na é *pwi a pa-udòé.

24 È wâra pwapwicîri, âna é ipakîriê naa goo wà Kériso, êkaa na wâdé na wà tô ilàri, âna é ipakîriê naa goo wà pwi éaé naa na diri pâ muru.

Du duadà—Pwi paaو

25 Napwa naa goo pwi paaو, âna wâdé na é meaari tô wâdèe, pwacèwii na wà Kériso, âna é meaari ê wâra pwapwicîri kêe. Ba é panuâ wâro kêe ba kêe, **26** â é naaê tà Pwiduée, ba naa kêe. Â é nuwaé goro jawé, ma ê popai*, **27** ba na é dau pwényuâa ma tâbawêe, ma ticè tòpwicâ ma èpâra ma ipwatari, ma ticè èpà wâgooé, [pwacèwii tô ilàri dopwa na ru mwa piéa ma wàé].

28 Ipaïwà naa goo pwi paaو. Ba wâdé na é meaari tô wâdèe, pwacèwii pai meaari kêe ê naiié. Ba wà pwina é meaari tô wâdèe, âna é pimeaarié

5:21 1 Pétérû 5.5   **5:22** Kolosé 3.18; 1 Pétérû 3.1   **5:23** 1 Korénito 11.3; Éfeso 1.22   **5:25** Kolosé 3.19; 1 Pétérû 3.7   **5:26**

Tito 3.5   * **5:26** Â é nuwaé goro jawé, ma ê popai—Piupwaa. È popai bëepwiri, âna pwiri ê Picémara Wâdèe. È, pwiri pâ popai na ina na rà piupwaa wà tèpa cèikî, é, pâ popai kà pwi apiéa tà tô wâdèe.

5:27 2 Korénito 11.2; Kolosé 1.22

côwâ. ²⁹ Ba nye ticè âboro na é pièpàri côwâ ê naiié. Bwa, é pa-ijaé, ma wéaarié bwàti, pwacèwii pai pwa kà Kériso, ba kâra [ê naiié] ê wâra pwapwicîri kêe.

³⁰ [Jè tâmogòori pwiri] ba wàijè, âna jè naiié. ³¹ Jèe wii naa na *Tii Pwicîri pâ: *È panuâ è du nyaa ma caa kêe wà pwi pao, ba na ru pitâa ma wà tô wâdèe. Â, na wàrapwiri, â wàilu, âna ru pâ nau caapwi.* *Genèse 2.24*

³² È popai bëepwiri, âna tâgòro, ba go niimiri pâ, ucina goro [pai pitànaima kà] Kériso ma ê wâra pwapwicîri kêe.

³³ Târa tubanabwé, [â go ina mwara pâ]: Wà pwi pao, âna wâdé na é meaari ê tô wâdèe, pwacèwii pai pimeaarié côwâ kêe. Â wà tô ilàri, âna wâdé na é papwicîri pwi éaé.

6

Pâ èpo ma du nyaa ma caa kàra

¹ Wâguwà tèpa èpo, âna wâdé na guwà pitêre dà du nyaa ma caa kàwà. Wàépwiri napârawà, {ba guwà tèpa âboro kà Pwi Ukai}. ² Ba [jèe wii naa na *Tii Pwicîri pâ]: *Gà papwicîri du nyaa ma caa'gà.*

Exode 20.12 Èpwiri, âna pitûâ

kà Pwiduée na pâbéaa. Â wàéni ê aupwényunuâari na é ina pâ ée mwa naa [tà tâpé na rà pitêre dàra ê naèà bëepwiri]: ³ *Â è wâro'gà naani goropuu, âna ogori ma wâdé.*

Exode 20.12

4 Wâguwà tèpa caa kâra èpo*, guwà cibwaa nama rà putàmu tèpa èpo kàwà. Â wâdé na guwà pipièrù bwàti goorà, â guwà patûrarà ma pacâmurirà. [Ba wâépwiri napâra pwi a cèikî] naa goo Pwi Ukai.

Tèpa ênawéna ma tèpa pitûâ kàra

5 Wâguwà tâpé na guwà tèpa *ênawéna kîri kà pàra tâpé, âna wâdé na guwà pitêre dà tèpa pitûâ kàwà naani goropuu. Â guwà dau papwicîrirà, â guwà piénawéna kàra bwàti, gée na âji pwâranümwà, pwacèwii pai piénawéna kàwà tà Kériso.

6-7 [Guwà wakè bwàti, ba na rà ipwâdée goowà, naa na diri pâ pàara.] Â càcaa na pâ pàara co, na rà côowà na. Â guwà niimiri pâ, guwà wakè ba kà Pwi Ukai, â càcaa ba kà tèpa âboro. Ba guwà tèpa ênawéna kà Kériso, â napârawà na guwà pwa ê câbwâdé kà Pwiduée, gée na diri pwâranümwà.

8 Ba wâdé na guwà tâmogòori pâ, wà Pwi Ukai, âna ée mwa jèpa naa tâjè câmajè, goro ê pwina wâdé na jè jèpa pwa. Ipaiwà wiàna jè tèpa ênawéna kîri kà pàra tâpé, é, wiàna jè tèpa âboro na pwa tarù kâjè†.

9 Wàrapwiri naa goowà mwara, co tèpa pitûâ. Wâdé na guwà papwicîri tèpa ênawéna kîri kàwà, ma pwa na wâdé tarà. Â guwà cibwaa pwa kûu tarà. Ba caapwi pwi a pitûâ kàwà diri, naa *napwéretòotù, â câé caa pwi a pwaké goro âboro.

6:4 Psaume 78.4; Proverbes 22.6; Kolosé 3.21   * **6:4** Tèpa caa kâra èpo—é, Pa nyaa ma caa kâra èpo.   **6:5** Kolosé 3.22–23; Tito 2.9–10; 1 Pétéru 2.18   **6:8** 2 Korénito 5.10; Kolosé 3.24–25   † **6:8** 2e phrase—Esclave ou libre.   **6:9** Roma 2.11; Kolosé 4.1

Neemuru paa kâjè

10 Go tubanabwé naa goo pai ina wèe pâ: Wâdé na guwà gòo goro ê pâtâma Pwi Ukai, ma nii kêe na dau maina. **11** Guwà popa diri ê neemuru paa, na é naa tâwà wà Pwiduée. Â o pâri ma guwà cicara ê pâ tûâ na èpà kà Pwi âboro èpà, wà *Caatana.

12 Ba câjè caa pipaa dà tèpa âboro. Jè pipaa dà tèpa pitûâ kà tèpa duée ma u, [Ina câjè caa côorà goro du âraporomeejè]. Üu, jè pipaa dà tèpa ukai gopaérenao, na maina pâtâmarâ, na rà pitûâ naa gò ê gòropuu bèeni, na é tâa na bàutê.

13-14 Èkaa na go ina tâwà pâ: Guwà popa diri ê neemuru paa na é naa tâwà wà Pwiduée. Ba na, o pâri ma guwà cimwü, na pâ pâara na tèepaa mariwà ê èpà. Una jèe nabwé ê pipaa, â guwà o piétò. Wàéni† ê neemuru paa kâjè:

Karapuu kâjè—ê âjupâra kà Pwiduée;
Ârabwée paò târa nawâajè—ê wâro na *târù na
 araé;

15 *Du wâraâjè*—ê pai ciburà picémara kâjè ê
 *Picémara Wâdé na é tame ê pinaanapô;

16 *Upwâra bécâgòtù kâjè*§—ê cèikî kâjè naa goo
 Pwiduée, na diri pâ ére. (Â jè pa, ba na jè
 câtâmwara ê doromara ânye, goro ê da, na é tò
 wà Pwi âboro èpà);

17 *Bwe bêpwamuru pûrujè*—ê wâro na é naa tâjè wà

6:11 Roma 13.12; 2 Korénito 10.4   **6:12** 1 Pétéru 5.8–9   **6:13-14**

Ésaïe 11.5, 59.17; 1 Tésalonika 5.8   ‡ **6:13-14** Wàéni... Grec: Guwà
 popa... Ipaiwà naa goo diri pâ na jèpapara neemuru paa, naa na nee
 tii 13–17.   **6:15** Roma 10.15   § **6:16** Upwâra bécâgòtù—Bouclier.

6:17 Hébér 4.12

Pwiduée, ûna é pa-udòjè*;
*Tauwa kâjè na é naa tâjè ê Nyuâaê Pwicîri—ê
popai kà Pwiduée.*

18 Guwà ciburà pwapwicîri [na diri pâ ére] ma na diri pâ pàara, wiâra ê pitûâ na é naa tâwà ê Nyuâaê Pwicîri. Â guwà ciburà tacî, â guwà ciburà pidàpwicâariwà, naa goro ê pwâra pwapwicîri kâwà, ba kà diri tèpa âboro kà Pwiduée.

19-20 Guwà pwapwicîri ba kôo, ba na é naa tôô ê popai wà Pwiduée. Ba é cùruo, ba na go inapàpari târa diri pâ âboro ê Picémara Wâdé, na ia càra caa tâmogòori béaa. Â nye gée goo kaa ê pai inapàpari kôo ê Picémara Wâdé bêepwiri na tòo-o goro itùpao naani na karapuu. Ékaa na guwà pwapwicîri, ba na o câgo caa piwâ na go tà ciburà patùra tèpa âboro [goo wà Kériso].

Ipwabwàcu kà Paulo

21-22 Go cùru paé dariwà wà Tychique, ba na é piwiâ tâwà ê jèkutâ gooò, ma pagòowà. Wà pwiibà, âna é pwi âji béejè, ma pwi ênawéna na é dau pitêre dà Pwi Ukai, na bu piwakè naima ma wàé.

23 Wâdé na wà Pwiduée Caa kâjè, ma wà Pwi Ukai Iésu Kériso, âna ru naa tâwà, diri tèpa cèikî bêebu, ê pinaanapô, ma pimeaari. Ma ru pitu tâwà, ma guwà cèikî ba gòò naa gooru. **24** Go ilari jii Pwiduée pâ, na é *pwényunuâari goro ê

* **6:17** È wâro na é naa tâjè wà Pwiduée, ûna é pa-udòjè—Grec: È pai pa-udòjè. **6:18** Luka 18.1; Kolosé 4.2; 1 Tésalonika 5.17

6:19-20 Kolosé 4.3–4; 2 Tésalonika 3.1   **6:19-20** 2 Korénito 5.20; Philémon 1.9   **6:21-22** Apostolo 20.4; Kolosé 4.7–8; 2 Timotéo 4.12

Éfeso 6:24

xxvii

Éfeso 6:24

*pimeaari imudi k  e, w   diri t  p   na r   cimw   naa
na pimeaari k  ra, ba k   Pwi Ukai I  su Kériso.

**Tii Pwicîri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58